

"לדורות" סיפוריהם של ניצולי השואה החיים בישראל שאלון לרישום קורות ניצולת השואה

אוסף סיפוריהם של ניצולי השואה הוא אחד המרכיבים החשובים ביותר בשימור הזיכרון ובהנחלתו לדורות הבאים. לכן, המידע על קורותיהם של הניצולים חיוני מאוד לחוקרים ולבני הדורות הבאים. בעזרת מידע זה אפשר יהיה להכיר את הסיפורים הפרטיים המרכיבים את התמונה הרחבה של תקופת השואה. לסיפור האישי שלכם יש חשיבות לאומית, מחקרית וחינוכית. אוסף הסיפורים יעלה לאתר אינטרנט מיוחד שכתובתו www.ledorot.gov.il

שם משפחה ושם פרטי כיום

שם משפחה: פוטשניק	שם פרטי: דב
-------------------	-------------

פרטים אישיים לפני השואה ובתקופתה

במידה והשאלה אינה נוגעת אלייך, אין צורך לענות עליה

שם משפחה איתו נולדתי: פוטשניק		בלועזית Potashnik	
שם פרטי איתו נולדתי: דב		בלועזית Dov	
שנת לידה: 1937		מין: זכר	
עיר לידה: צ'צ'נוב		בלועזית	
שם פרטי ושם משפחה של האב: אברהם פוטשניק		שם פרטי ושם נעורים של האם: סוניה יוסט	
מקום מגורים קבוע לפני המלחמה: צ'צ'נוב		בלועזית	
מקום מגורים: פולין		ארץ המגורים: פולין	
השכלה/תואר אקדמי לפני המלחמה: (יסודי, תיכון, אוניברסיטה, ישיבה)		מקצוע לפני המלחמה: (תלמיד, סנדלר, מורה)	
מקום מגורים: חבר בארגון או בתנועה: (בית"ר, השומר הצעיר, בני עקיבא)			
מקומות מגורים בתקופת המלחמה: צ'צ'נוב (שם העיר או האזור ושם הארץ)			
במידה והיית בגטו, ציין את שמו		בלועזית	
במידה והיית במחנה עבודה או מחנה ריכוז, ציין את שמו		בלועזית	
המקום בו נודע לך כי הנך אדם חופשי: רוסיה		תאריך השחרור: 1946	
במידה והיית במחנה עקורים ציין את שמו (מחנות פליטים שהוקמו לאחר המלחמה בעיקר באוסטריה, גרמניה ואיטליה) זלצבורג		ציין מקום אליו חזרת לאחר השחרור: פולין	
במידה והיית במחנות מעצר בקפריסין, ציין ממת' עד מתי		שנת עליה: 1948	
		במידה ועלית באניה, ציין את שמה "טטי"	

אנא ספרי/ על קורותיך לפני המלחמה

(ציוני דרך: הבית בו גדלת, בית הספר, חברי ילדותך; במה עסקו הוריך, המשפחה המורחבת, חגים ומאכלים):

נולדתי ב-10/11/1937 בצ'צ'נוב שבפולין, בגליציה המזרחית, מזרח פולין. יש לי אחות שגדולה ממני בשנתיים. אבי היה חייט ואימי תופרת. בת דודתי מצד אמי הייתה גרה איתנו. אמה נפטרה כשהייתה ילדה קטנה, היא הייתה ממש כמו אחות שלי.

נא ספרי/ על קורותיך בזמן המלחמה

(גירוש, גטאות, מחנות וצעדות מוות, במסתור או בזהות בדויה ושם בדוי, פעילות ותפקידים במחתרת, השתתפות בבריחה או בהתנגדות, האנשים שהיו בסביבתך בגטו או במסתור, במי נעזרת או אולי למי עזרת):

אני זוכר את היום שפרצה המלחמה. זה היה ב-17 בספטמבר 1939, כאשר הצבא הרוסי פלש לפולין והודיעו שכל יהודי שרוצה להגר לרוסיה, יעלה ויבוא. ההורים שלי החליטו לתפוס את ההזדמנות והיגרנו לרוסיה. אני זוכר שנסענו ברכבת משא בערך שבועיים. החוויה הייתה לא נעימה כלל. הגענו לסיביר, שם אבי קיבל עבודה ככורת עצים ביערות. אני, אמי, אחותי ובת דודתי היינו בבית. גרנו בצריף.

החיים הללו נמשכו עד יוני 1941 כאשר הגרמנים פלשו לרוסיה. הרוסים שוב הודיעו, שכל מי שרוצה להגר בתוך רוסיה, יכול. ההורים שלי ביחד עם עוד כמה משפחות יהודיות בחרו להגר לאוזבקיסטן ושם היינו עד סיום המלחמה. אבא עסק במקצוע שלו- הוא תפר חליפות למשטרה החשאית הרוסית. כתוצאה מהעבודה הזו מצבנו הכלכלי היה מעולה. לא היה חסר לנו אוכל בכלל. אני לא למדתי בבית ספר רוס, אלא ב"חדר". בגולה, למדנו תורה. דיברתי אז רוסית שוטפת שהיום כמובן כבר אינני זוכר, אך כשאני שומע את השפה, יש עדיין כמה מילים שמוכרות לי.

באוזבקיסטן גרנו בעיירה שקראו לה מילוטינסק, שנמצאת בין טשקנט לסמארקנד. החיים בעיירה היו די נורמליים, וכמעט שלא ידענו מה קורה במלחמה. לא היו גילויי אנטישמיות וחוף מכך שעזבו את הבית שלנו בצ'צ'נוב, לא הרגשנו יותר מידי את המלחמה.

בערך בשנת 1942 אחותי ובת דודתי עלו לארץ עם הצבא של גנרל אנדרס הפולני דרך טהרן. הורי החליטו לפצל אותנו, מאחר ולא ידעו מה יקרה. אני נשארתי בבית עם הורי מאחר והייתי הקטן.

אנא ספרי/ על קורותיך מתום המלחמה ועד עלייתך לארץ (השחרור וחזרתך הביתה, חייך אחרי המלחמה, העפלה/ עליה):

בשנת 1946 חזרנו הורי ואני לפולין. גרנו בעיר בשם חונוב, שם למדתי בבית ספר יהודי. הייתה אנטישמיות אדירה שקשה לתאר. אני זוכר שלא היה יום שחזרתי מבית הספר, אחרי השעה ארבע, ולא קיבלתי מכות מהפולנים. שהינו בפולין שנה בערך, עד 1947, שלאחריה עברנו לאוסטריה. היינו במחנה פליטים מטעם הג'וינט בזלצבורג. החיים שם היו די נחמדים. בבוקר הייתי לומד בבית הספר ואחר הצהריים הייתי לומד תורה ב"חדר". הוריי שכרו לי מורה פרטי שלימד אותי עברית, וככה העלייה לארץ הייתה קלה יותר עם השפה- למרות שהייתה ספרותית ולא עממית. באוקטובר 1948 עלינו לארץ.

נא ספרי/ על חייך בארץ

(תחושותיך בעת עלייתך ארצה, פעילותך הציבורית או התרבותית, המשפחה שהקמת, המסר שברצונך להעביר לדורות הבאים):

באונייה, הייתה קבוצה גדולה של נערים יותר בוגרים ממני בגילאי 17-18. התחברנו והיה לנו מאוד כיף. יום אחד הייתה סערה גדולה מאוד בים והאונייה חישה להישבר. זה היה לילה מפחיד וחששתי לחיי. לא הפסקתי להקיא וחששתי שלא אגיע עוד לארץ ישראל...

הגענו לנמל חיפה אחרי חמישה ימים לערך של שיט. שלחו אותנו ל"בית עולים" בחדרה, במחנה ברנדס. זה היה מחנה של הצבא הבריטי ושם שיכנו את העולים החדשים שהגיעו לארץ. כשהגעתי קיבלתי שוק. אני זוכר שהדבר שהכי הייתי מופתע ממנו זה שילד יהודי כמוני, בגילי, יכול להסתובב עד חצות הלילה בחוף. בפולין אסור היה לנו לטייל בשעות הערב. היינו בחדרה בערך חמישה חודשים. פגשתי את אחותי כשנסעתי עם אימי לבקר אותה. אני זוכר שנסענו באוטובוס כשעתיים וחצי, עם אוטובוס ישן.

במחנה העולים למדתי בבית ספר. יום אחד מנהל בית הספר נתן לי הזמנה לכבוד אבי שיבוא. בפגישה הוא אמר שאין לו מה לעשות איתי, ידעתי כבר המון דברים ולא היה מה לחדש לי... נשארתי בבית הספר עד שעזבנו את חדרה ועברנו לחיפה. בהתחלה גרנו ברחוב "ראש פינה" בבית שקיבלנו מהסוכנות, מה שנקרא פעם "רכוש נטוש". למדתי שנתיים בבית ספר

"יבנה". לקראת סיום בית הספר העממי, מזכיר בית הספר מסר לי מכתב לכבוד ההורים ששם היה כתוב: "לכבוד מר פוטשניק, אתה מוזמן לשיחה על בנך". בדרך כלל מכתב כזה היה מגיע כשהיו צרות. אני הייתי בסדר ולא עשיתי כלום ועדיין "קיבלתי על הראש" מההורים. אבי הלך לפגישה והמזכיר אמר לו שיש לו ידיד רואה חשבון שעלה לארץ מאנגליה ויש לו משרד גדול בחיפה. הוא מחפש נער צעיר שילמד את המקצוע. המזכיר אמר לאבי שהוא חשב עליי. אבי לא נתן תשובה ואמר שהוא צריך לשאול את דעתי. הוא הגיע הביתה וסיפר לי את שקרה. באותו הזמן, אחותי למדה בתיכון ערב ואבי עבד בתחנת נפט ברחוב החלוץ. בגלל שאבי עבד כל כך קשה החלטתי לקחת המשרה כדי שלא אקשה עליו יותר.

התחלתי לעבוד שם בגיל 15, ב-5/8/1951. המשכורת הראשונה שלי הייתה 22 לירות לחודש, כאשר משכורת של פקיד בכיר הייתה 60 לירות לחודש. התקדמתי יפה בעבודה. הבוס היה מאוד מרוצה ממני. לצערי, שנה אחרי שהתחלתי לעבוד, הבוס שלי נפטר ממחלת הפוליו בגיל 37. הוא נסע יום אחד לתל אביב, חזר עם חום גבוה ונפטר מיד. המשרד עבר תהפוכות רבות בזמן הזה. המשכתי לעבוד שם עד שהתגייסתי לצבא ובזמן חופשות מהצבא הייתי מגיע לעבוד. היו מקבלים אותי יפה וגם הרווחתי טוב. בצבא שירתי כמבקר שלמים וקנטינות. אחרי הצבא חזרתי לעבוד במשרד ואי החשבון. השתחררתי בשנת 1962 ובשנת 1964 פתחתי משרד משלי. את הרישיון של רואה החשבון קיבלתי בשנת 1961.

את אשתי הכרתי בחיפה. התחתנו ב-3/1/1961. יש לנו שני בנים: הגדול עובד איתי במשרד והצעיר מהנדס ועובד באלביט. לגדול יש בן ובת, כשהבן שלו כבר בצבא. הבת הקטנה, בת 15 היום לומדת בתיכון. לבן הצעיר יש שלושה ילדים, הגדולה בת 12, אחריה בן 10 ובת נוספת בת 5 וחצי היום. הבן הקטן גר בחיפה והגדול גר בקרית מוצקין.

המסר לדור הבא בישראל, שישמרו על המדינה שלנו.

ראיון: אדווה גולדשטיין

חיפה, אוקטובר 2013